

**ΤΑΚΤΙΚΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**  
**1<sup>η</sup> ΗΜΕΡΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ/ ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ**

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης και ενώ συνεχιζόταν η πρωινή συνεδρίαση της Συνόδου Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προσήλθε στην ελληνική αίθουσα Τύπου και ενημέρωσε τους δημοσιογράφους, τόσο για το χθεσινό δείπνο εργασίας των «15» με τον Πρόεδρο των ΗΠΑ Τζωρτζ Μπους, όσο και για την εξέλιξη της πρωινής συνεδρίασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

**Συγκεκριμένα, ο Πρωθυπουργός είπε τα εξής:**

Η συζήτηση συνεχίζεται. Παράλληλα, έχουμε και κάποιες υποχρεώσεις, τις οποίες πρέπει να τηρήσουμε. Γι αυτό βρίσκομαι εδώ, για μια σύντομη ενημέρωση.

- **Πρώτα απ όλα, θέλω να σας ενημερώσω σχετικά με το χθεσινό δείπνο εργασίας των «15» με τον Αμερικανό Πρόεδρο Τζωρτζ Μπους.** Το κεντρικό θέμα της συζήτησης ήταν η προστασία του περιβάλλοντος, η υπογραφή του πρωτοκόλλου του Κιότο και τι θα επακολουθήσει. Ήταν σαφείς οι διαφορές ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις ΗΠΑ. Όλα τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δήλωσαν ότι συμφωνούν στη διαδικασία, η οποία έχει αποφασιστεί, δηλαδή, στη διαδικασία του Κιότο. Αντιθέτως, ο Πρόεδρος Μπους δήλωσε ότι δεν πιστεύει πως αυτή η διαδικασία προστατεύει επαρκώς το περιβάλλον και, εν πάση περιπτώσει, δεν ανταποκρίνεται στις επιδιώξεις της Αμερικής να αναπτύξει νέες ενεργειακές πηγές. Από τη συζήτηση, όμως, μπορώ να πω ότι προέκυψε μια θετική διάθεση. Ναι, μεν εμείς οι Ευρωπαίοι να ακολουθήσουμε αυτή την πορεία όπως την καθορίσαμε, αλλά ταυτόχρονα να υπάρχουν συνεννοήσεις, ανταλλαγές εμπειρογνομόνων, νέες συζητήσεις, προκειμένου να γεφυρωθούν ίσως οι αποστάσεις. Στην επόμενη Σύνοδο που θα πραγματοποιηθεί σε σχέση με το πρωτόκολλο του Κιότο στη Βόννη, οι ΗΠΑ να συμβάλουν κι αυτές στη συνέχιση της συζήτησης.
- **Όσον αφορά την πρωινή συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που βρίσκεται σε εξέλιξη, θέλω να σας ενημερώσω το πρώτο θέμα που συζητήθηκε ήταν το θέμα του δημοψηφίσματος της Ιρλανδίας.** Η άποψη όλων είναι ότι σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει η αρνητική τοποθέτηση στο δημοψήφισμα της Ιρλανδίας να επηρεάσει την περαιτέρω πορεία της διεύρυνσης και την περαιτέρω πορεία της κύρωσης της Συνθήκης της Νίκαιας. Αλλωστε, ο ίδιος ο Πρωθυπουργός της Ιρλανδίας είπε ότι το όχι στο δημοψήφισμα δεν ήταν ένα όχι στη διεύρυνση, ούτε ήταν ένα όχι στην

αναμόρφωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, ο Ιρλανδός Πρωθυπουργός θεωρεί πως η διαδικασία της διεύρυνσης θα πρέπει να συνεχιστεί και θα πρέπει να εξεταστεί ποια λύση θα βρεθεί στο μέλλον. Θέλω, εδώ, να θυμίσω ότι και άλλοτε η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει βρεθεί σε παρόμοιες καταστάσεις και άλλοτε κάποια χώρα δεν συμφώνησε στην κύρωση μιας Συνθήκης, όμως βρέθηκαν λύσεις, επαναλήφθηκε το δημοψήφισμα. Αναφέρω ενδεικτικά την περίπτωση της Δανίας. Ναι, μεν πρέπει να ληφθεί υπόψη αυτό που συνέβη στην Ιρλανδία, ωστόσο δεν αποκλείει τη συνέχιση της περαιτέρω πορείας. Εκείνο που επισημάνθηκε είναι ότι υπάρχει μια απόσταση ανάμεσα στους πολίτες της Ευρώπης και τις αποφάσεις που λαμβάνονται, υπάρχει έλλειψη κατανόησης και ως εκ τούτου, χρειάζεται καλύτερη ενημέρωση. Χρειάζεται, επίσης, η διεύρυνση των δημοκρατικών διαδικασιών στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **Το δεύτερο θέμα που συζητήθηκε σήμερα το πρωί και συζητείται ακόμη αυτή τη στιγμή, είναι το θέμα της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.** Στο σημείο αυτό θέλω και πάλι να επαναλάβω τη θέση μου, προκειμένου να είναι σαφής. Γιατί πιστεύω πως δεν θα πρέπει να υπάρχει η ελάχιστη αμφιβολία για την πολιτική μας σε σχέση με τη διεύρυνση που αφορά και για μας το μεγάλο θέμα της Κύπρου.

1. Το πρώτο και σημαντικό στοιχείο είναι ότι η διεύρυνση είναι μια διαδικασία που έχει αποφασιστεί. Είναι μια διαδικασία μη αναστρέψιμη. Αυτή τη διαδικασία πρέπει να τη συνεχίσουμε. Δεν επιτρέπεται καμία αμφιβολία και καμία αμφισβήτηση, γιατί αυτό θα εκληφθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ως μια αμφισβήτηση της ίδιας της πορείας της Ένωσης, η οποία έχει θέσει. ως επόμενο κεντρικό στόχο της, την επέκτασή της.
2. Το δεύτερο είναι ότι σε όλες τις υποψήφιας χώρες υπάρχει μια μεγάλη αναμονή για τη συμμετοχή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εάν αυτή η διαδικασία διαρκέσει σε μεγάλο βάθος χρόνου ή υπάρχουν αμφισβητήσεις ή αμφιβολίες, τότε θα δημιουργηθεί και σε αυτές τις χώρες μια αμφιβολία. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να περιοριστεί η διάθεση συμμετοχής, να προκύψουν πρόσθετες δυσκολίες. Αρα, και αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να συνεχίσουμε.
3. Οσον αφορά το χρονοδιάγραμμα και την πορεία, επαναλαμβάνω ότι η διεύρυνση είναι μη αναστρέψιμη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και όχι το Συμβούλιο έχει ανακοινώσει μέχρι τώρα ένα "road map", ένα χρονοδιάγραμμα, ένα δρομολόγιο. Το χρονοδιάγραμμα αυτό προβλέπει ότι θα πρέπει να κλείσουν οι διαπραγματεύσεις μέχρι το τέλος του 2002. Εμείς είμαστε θετικοί, απόλυτα θετικοί απέναντι σε αυτό το χρονοδιάγραμμα. Πιστεύουμε ότι η Ε.Ε. θα πρέπει εντατικά να προχωρήσει στις διαπραγματεύσεις, προκειμένου να κλείσουν με όλες τις υπό ένταξη χώρες μέχρι το τέλος του 2002. Αλλά και οι υποψήφιας χώρες πρέπει να κάνουν κάθε προσπάθεια, ώστε να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις και να κλείσουν τα κεφάλαια

των διαπραγματεύσεων μέχρι τέλους του 2002. Αυτή είναι η ημερομηνία-στόχος και αυτή την ημερομηνία-στόχο πρέπει να την τηρήσουμε. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι όλες οι χώρες, οι όποιες χώρες τηρήσουν αυτή την ημερομηνία-στόχο, θα μπορούν να προχωρήσουν στο επόμενο βήμα, που είναι η υπογραφή της σχετικής συμφωνίας μετά τη διαπραγμάτευση και η αρχή της διαδικασίας κύρωσης. Όμως, δεν θα πρέπει κανείς, ο οποίος δεν θα πετύχει αυτή την ημερομηνία-στόχο, το 2002, να αποκλειστεί από το επόμενο βήμα που έχουμε αποφασίσει στη Νίκαια, δηλαδή, τη συμμετοχή στις Ευρωεκλογές το 2004. Εδώ, χρειάζεται να είμαστε ευέλικτοι και χρειάζεται, επίσης, να ακούσουμε τη φωνή της λογικής. Μπορεί ο ένας ή ο άλλος, για τον άλφα ή βήτα λόγο, να μην καταφέρει μέσα σε αυτό το χρονοδιάγραμμα να τηρήσει όλες τις διαδικασίες, να κλείσει τη διαπραγμάτευση. Και σε αυτή την περίπτωση, όμως, θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει στις Ευρωεκλογές του 2004. Δηλαδή, στις Ευρωεκλογές του 2004 να συμμετάσχουν όλες οι χώρες που έχουν κλείσει τη διαπραγμάτευση, αλλά δεν έχει ακόμη κλείσει η διαδικασία κύρωσης. Τι μας ενδιαφέρει και μας συμφέρει για το θέμα της Κύπρου; Μας ενδιαφέρει και μας συμφέρει να ενταθεί η διαπραγματευτική δυναμική. Να υπάρξουν σύντομες διαπραγματεύσεις και να υπάρξει μια γρήγορη κατάληξη. Ταυτόχρονα, όμως, μας ενδιαφέρει να μην υπάρχουν κάποιες παγίδες, να μην υπάρχουν κάποιες διαδικασίες που να μπορεί να οδηγήσουν στον αποκλεισμό του οποιουδήποτε. Κανένας δεν πρέπει να αποκλειστεί. Γι αυτό χρειάζεται μια ευελιξία. Πρέπει να είμαστε πειστικοί, αλλά ταυτόχρονα πρέπει να είμαστε ανοικτοί, προκειμένου να υπάρχουν και άλλα βήματα, σε σχέση με τη διαδικασία ένταξης.

Νομίζω ότι από την μέχρι τώρα πρωινή συζήτηση στη Σύνοδο Κορυφής, οι περισσότερες χώρες, με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο, συμφωνούν σε αυτό το χρονοδιάγραμμα το οποίο σας ανέπτυξα. Πιστεύω ότι κάποια ανάλογη διατύπωση θα υπάρχει στο κείμενο των Συμπερασμάτων της σουηδικής Προεδρίας. Η διεύρυνση είναι το κεντρικό θέμα αυτού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και πάνω σε αυτό θα υπάρξει και η κεντρική τοποθέτηση της Συνόδου. Η συζήτηση βρίσκεται σε εξέλιξη.

Αυτά από πλευράς μου. Είμαι στη διάθεσή σας.

**Χ. ΠΟΥΛΙΔΟΥ:** *Κύριε Πρόεδρε, στο πλαίσιο της διεύρυνσης της Ε.Ε., ποια είναι τα στοιχεία του προβλήματος που αφορούν την Τουρκία;*

**ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ:** Την Τουρκία; Κανένα. Δεν μας ενδιαφέρει η Τουρκία. Η Τουρκία είναι υποψήφια χώρα. Πρέπει να ικανοποιήσει τα κριτήρια της Κοπεγχάγης. Είναι τελείως άλλο θέμα η Τουρκία. Δεν συζητάμε για την Τουρκία.

**Γ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:** *Ισχύει παλαιότερη δήλωσή σας, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση που η Κύπρος δεν συμπεριληφθεί στην Ευρώπη, θα ασκήσετε βέτο;*

**ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ:** Εμείς θα ασκήσουμε όλα τα δυνατά μέσα για να συμμετάσχει η Κύπρος. Το έχουμε πει επανειλημμένως.

**Ι. ΧΑΣΑΠΟΠΟΥΛΟΣ:** *Κύριε Πρόεδρε, επειδή δημιουργούνται πολλές απορίες και επειδή μιλήσατε και για παγίδες, θα ήθελα να σας ρωτήσω: Είναι κάτι που φοβάστε στο θέμα της Κύπρου;*

**ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ:** Όχι. Είναι, θα έλεγα, η λογική του προνοητικού ανθρώπου. Όχι για την Κύπρο, αλλά για τον καθένα. Εάν ορίσετε μια ημερομηνία, π.χ. 31.12.2002, η οποία αποκλείει τον οποιονδήποτε να συμμετάσχει περαιτέρω σε διαδικασίες που θα οδηγήσουν στη συμμετοχή του στις Ευρωεκλογές του 2004, δημιουργείται ένα φράγμα. Γιατί να δημιουργήσετε φράγμα; Η πολιτική λογική λέει ότι πρέπει να είμαστε ευέλικτοι για να μπορούμε να αντιμετωπίσουμε οποιαδήποτε κατάσταση. Όσο πιο στενές διαδικασίες βάζετε, τόσο περισσότερες δυνατότητες δίνετε να δημιουργηθούν κάποια προσκόμματα. Να είμαστε λογικοί, αυτό είναι. Μερικές φορές είμαστε δογματικοί και αυτό είναι πολύ αρνητικό.

**Α. ΜΟΣΧΟΒΑΣ:** *Είπατε χθες ότι θα συζητούσατε και τις επιπτώσεις από την οικονομική ύφεση...*

**ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ:** Δεν το έχουμε συζητήσει ακόμη. Το θέμα αυτό θα συζητηθεί στην απογευματινή συνεδρίαση.

**Κ. ΑΔΑΜ:** *Κύριε Πρόεδρε, φρονείτε ότι η Κύπρος θα είναι στην πρώτη ομάδα της διεύρυνσης ή θα φθάσει και αυτή να συμμετέχει στις Ευρωεκλογές του 2004; Φρονείτε ότι με την πρόοδο που έχει επιτελέσει αυτή τη στιγμή η Κύπρος...*

**ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ:** Εγώ νομίζω ότι η Κύπρος θα είναι οπωσδήποτε στην πρώτη ομάδα.

**Κ. ΑΔΑΜ:** *Η αίσθησή σας είναι ότι δεν θα δημιουργηθεί πρόβλημα...*

**ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ:** Η αίσθησή μου μέχρι στιγμής είναι ότι δεν θα δημιουργηθεί πρόβλημα, διότι κανείς δεν έχει αναφέρει μετά το Ελσίνκι, αυτό το θέμα.

Εχω να σας δώσω και μια πρόσθετη πληροφόρηση: Θα ήθελα να σας αναφέρω ότι ο Πρόεδρος των Σκοπίων Μπόρις Τραϊκόφσκι απέστειλε σήμερα μια επιστολή προς τον Γενικό Γραμματέα του ΝΑΤΟ Λόρδο Ρόμπερτσον -και ταυτόχρονα ήρθε και σε συνεννόηση με τον ύπατο εκπρόσωπο της Ε.Ε. για την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας και άμυνας Ξαβιέ Σολάνα- με την οποία ζητά να υπάρχει συνδρομή του ΝΑΤΟ για να μπορέσει να πραγματοποιηθεί η συμφωνία, η οποία έχει την κοινή αποδοχή, κατάπαυση του πυρός, αφοπλισμού των

αυτονομιστών στα Σκόπια και εφαρμογής της εκεχειρίας. Αυτή τη στιγμή, στο ΝΑΤΟ, βρίσκεται υπό διαδικασία μια διαβούλευση, για το αν θα γίνει δεκτή αυτή η πρόταση. Το κλίμα από όλες τις χώρες είναι θετικό. Και εμείς είμαστε θετικοί. Εφόσον ληφθεί απόφαση από το ΝΑΤΟ, εφόσον το ΝΑΤΟ συμφωνήσει, οι χώρες-μέλη του να συμμετάσχουν σε μια τέτοια διαδικασία, πιστεύουμε ότι και εμείς πρέπει να συμβάλουμε σε αυτό που αποτελεί το ζητούμενο, δηλαδή, η ειρήνευση στην περιοχή. Να συμβάλουμε στην τήρηση της εκεχειρίας και στην παράδοση του οπλισμού από τους αυτονομιστές.

Θέλω να σημειώσω ότι από τις πληροφορίες που έχουν δοθεί, οι αυτονομιστές δήλωσαν ότι και αυτοί συμφωνούν με αυτή τη διαδικασία και θα συμμετάσχουν.

**ΣΤ. ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ:** *Κύριε Πρόεδρε, πρόκειται για πολιτική ή στρατιωτική συνδρομή;*

**ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ:** Στρατιωτική συνδρομή.

**Σ. ΡΑΚΙΤΖΗΣ:** *Κύριε Πρόεδρε, η Ελλάδα θα συμμετάσχει στρατιωτικώς και σε ποιο βαθμό; Και μια δεύτερη ερώτηση: Η επιστολή Αλαβάνου θεωρεί ότι με την αμφισβήτηση του δημοψηφίσματος της Ιρλανδίας, ανοίγει η πόρτα αμφισβήτησης των δημοψηφισμάτων στην Ε.Ε.. Θα ήθελα το σχόλιό σας.*

**ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ:** Οσον αφορά το πρώτο θέμα, η Ελλάδα έχει παρουσία στη Βοσνία, έχει παρουσία στο Κόσοβο, είχε παρουσία στην Αλβανία. Η Ελλάδα πρέπει να έχει παρουσία και στα Σκόπια, γιατί είναι η χώρα της Ε.Ε. και του ΝΑΤΟ στα Βαλκάνια. Είναι η χώρα εκείνη η οποία είναι πρωταγωνιστής ειρήνης και συνεργασίας. Αρα, εμάς, δεν μπορεί να μας αφήνει αδιάφορους η προσπάθεια για ειρήνευση. Αλλωστε, αυτό το Σχέδιο Τραϊκόφσκι είναι ένα σχέδιο που έχει τη βάση του σε μια προηγούμενη προσπάθεια, δηλαδή σε μια πρόταση που είχε κάνει η Ελλάδα.

Στο σημείο αυτό παρεμβαίνει ο **υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Παπανδρέου:** Θα ήθελα να διευκρινίσω σχετικά με τη Συνθήκη της Νίκαιας και τη συζήτηση που κάναμε χθες, ότι η Ελλάδα και η Φιλανδία έθεσαν την ανάγκη να είμαστε ευαίσθητοι απέναντι στον ιρλανδικό λαό. Και μπήκε, μετά από απαίτηση και του Ιρλανδού Πρωθυπουργού, η φράση «σεβόμαστε τη βούληση του ιρλανδικού λαού». Αν δείτε την ανακοίνωση των υπουργών Εξωτερικών, θα διαπιστώσετε ότι ακριβώς τονίζεται αυτό το ζήτημα. Παράλληλα, όμως, δεν μπορώ να κατανοήσω αυτή τη λογική. Γιατί όσο είναι δημοκρατικό να ακούσουμε τον ιρλανδικό λαό, έτσι είναι και δημοκρατικό να ακούσουμε και τις υπόλοιπες 14 χώρες της Ε.Ε. τι έχουν να πουν επί της Συνθήκης. Δημοκρατικά θα αποφασίσουν και αυτές. Τρίτον, συμφέρον μας είναι να προχωρήσει η Συνθήκη της Νίκαιας, γιατί εμείς έχουμε ως κύριο στρατηγικό στόχο τη διεύρυνση της Ε.Ε. που προαπαιτεί και την κύρωση αυτής της Συνθήκης. Τέλος, θα ήθελα να τονίσω ότι ο ίδιος ο Ιρλανδός υπουργός Εξωτερικών ζήτησε αυτή τη δήλωση (γιατί αναφέρεται σε αυτή την επιστολή, πώς θα ανταποκριθούν οι άλλες χώρες στα αιτήματα της Ιρλανδίας)

και ζήτησε, επίσης, χρόνο για να μας ενημερώσει τι είδους βοήθεια θα έπρεπε να υπάρξει από πλευράς Ε.Ε.

**Κ. ΑΔΑΜ:** *Κύριε Πρόεδρε, ως προς το θέμα των Σκοπίων και τις τελευταίες εξελίξεις που μας αναφέρατε, μέσα σε ένα 24ωρο βλέπουμε μια αλλαγή. Τι μεσολάβησε από χθες, μέχρι σήμερα;*

**ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ:** Ποια αλλαγή βλέπουμε; Δεν υπάρχει αλλαγή. Η χθεσινή στάση ήταν αρνητική στο να επέμβουν οι χώρες του ΝΑΤΟ σε μια διαμάχη εκεί. Όπως σας είπα, έχει επέλθει περίπτωση συμφωνία. Το «περίπου» το λέγω, γιατί θέλω να είμαι προσεκτικός. Ο κ. Τραϊκόφσκι έκανε μια πρόταση. Φαίνεται, απ' ό,τι λένουν ο κ. Σολάνα και ο κ. Ρόμπερτσον, πως υπάρχει αποδοχή από τους αυτονομιστές και κατόπιν τούτου, θέλουμε να συμβάλουμε στη διαδικασία της ειρήνευσης.

**Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ:** Η πολιτική διαδικασία ξεκίνησε χθες. Ο κ. Τραϊκόφσκι ζήτησε για την πολιτική ειρήνευσης να υπάρξει βοήθεια. Αυτό το συζητήσαμε και στο ΝΑΤΟ.

**Κ. ΑΔΑΜ:** *Η δύναμη του ΝΑΤΟ θα είναι "Peace keeping" ή "Peace making";*

**Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ:** "Peace keeping". Και θα είναι "Peace keeping" για δύο συγκεκριμένους λόγους: α. Εφαρμογή εκχειρίδας και β. αφοπλισμός. Δεν πρόκειται για μια δύναμη "peace keeping" γενικώς και αορίστως.

**ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ:** Αυτά επί του παρόντος και αν χρειαστεί θα επανέλθουμε.

**Σας ευχαριστούμε πολύ.**